

УДК [811.161.2'243:908](=1:477-2)

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2020-8.27>

ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНОЗНАВЧОГО ПІДРУЧНИКА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Темник Галина Дмитрівна

науковий співробітник відділу україністики

Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою

Національного університету «Львівська політехніка»

вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна

Сорока Ольга Богданівна

кандидат філологічних наук,

науковий співробітник відділу україністики

Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою

Національного університету «Львівська політехніка»

вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна

У статті обґрунтовано актуальність країнознавчого матеріалу як одного із визначальних чинників у курсі навчання української мови як іноземної, окреслено сучасні здобутки української лінгводидактики у цій галузі, які відображають локальне представлення української культури та історії. Порушено питання необхідності лінгвокраїнознавчого підручника із представленням української культури у широкому загальнонаціональному контексті. У зв'язку з цим відзначено внесок Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» у створення навчально-методичних матеріалів з української мови як іноземної (УМІ) країнознавчого спрямування загальнонаціонального значення. Обґрунтовано актуальність аналізу лінгводидактичного потенціалу підручників, зокрема країнознавчих, для удосконалення та розвитку методики їх створення. Проаналізовано країнознавчий матеріал, представлений у підручнику з української мови як іноземної (УМІ) «Ключ до України: міста і люди». Описано концептуальну схему подання цього матеріалу у посібнику, його структурні елементи. Зокрема, проаналізовано зміст та обсяг текстів, ілюстративний матеріал, передтекстовий словник, комплекс лінгводидактичних вправ. Визначено типологію вправ у зазначеному країнознавчому підручнику, серед яких вправи лексичного, граматичного, змістового та комунікативного спрямування. У дослідженні простежено застосування у підручнику країнознавчого спрямування вправ із моделюванням рольових ситуацій та сюжету, вправ із ідентифікацією значень, встановленням відповідності між змістом тексту та іншими висловлюваннями, вправ із групуванням лексичних одиниць, конструюванням мовленнєвих одиниць різного обсягу - від словосполучень до діалогів і текстів, їх переформулюванням, а також вправ із поясненням висловлювань чи окремих слів. Схарактеризовано змістове наповнення комплексу лінгводидактичних вправ, узагальнено використані у них прийоми та їх дидактичну цінність. У процесі аналізу лінгводидактичних вправ встановлено особливості передтекстових та післятекстових вправ, здійснено їх порівняння за типологією, лексичним наповненням та дидактичними прийомами, визначено зв'язки між завданнями, їхню послідовність та методичну доцільність.

***Ключові слова:** українська мова як іноземна (УМІ), підручник з УМІ, лінгвокраїнознавство, країнознавчий текст із завданнями, передтекстові та післятекстові вправи.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності.

Культура кожного народу – це духовний скарб, навколо якого гуртується нація. Мова – один з основних ідентифікаторів народу, матеріальний провідник інформації про унікальність і неповторність її носіїв та їхньої культури. Перетином цих двох надважливих компонентів є лінгвокраїнознавчий підручник з мови, бо вивчаючи літературу, культуру, історію – вивчаємо мову, і їх роль у вивченні мови надзвичайно важлива.

Відомості про країну, мову якої вивчають студенти, зазвичай є важливим джерелом кра-

їнознавчих знань, вони забезпечують змістовний бік навчального процесу. На важливості цієї інформації у курсі навчання іноземної мови наголошують усі лінгводидакти, пропонуючи однак різні шляхи для здобуття країнознавчої компетенції. Зокрема, деякі дослідники пропонують розглядати базовим середовищем для набуття лінгвокраїнознавчої компетенції інтернет-ресурси, особливо, якщо йдеться про навчання, географічно віддалене від країни, мову якої вивчають [9, 10, 11]. Та все ж класичним засобом здобуття знань про країну у процесі вивчення мови є відповідно розро-

блений підручник, оскільки містить вибрану важливу культурну інформацію у комплексі з навчальними завданнями. Цікаво представлена країнознавча інформація стимулює студентів до активізації мовленнєвої діяльності, спонукає до спонтанної комунікації. Завдання автора підручника підібрати таку країнознавчу інформацію, яка може захопити та зацікавити студента, викликати рефлексії, показати відкритість до інших культур, взаємовпливи (знаючи добре українську дійсність, викладач може порівнювати факти з двох культур – української та країни-батьківщини студентів), а також самобутність української культури. Безперечно, важливим є також творчий підхід у процесі розробки вправ до підручника, необхідних для правильного розуміння та засвоєння написаного і почутого, та майстерність у послідовності викладу матеріалу на кожному занятті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській лінгводидактиці початку XXI століття з'явилося чимало підручників та посібників, серед яких є й лінгводидактичні. До прикладу серед львівських видань різних осередків вивчення української мови як іноземної – «Місто Лева» [6], «Мій Львів» [5], польське видання – «Україна – Польща : Dialog Kultur» [8]. Також чималий досвід у створенні підручників, зокрема лінгвокраїнознавчих, має команда Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка». Вже протягом 20 років україністи МІОКу працюють з представниками української діаспори в усіх куточках світу. У відповідь на запити українознавчих шкіл та вищих студій за кордоном у 2012 році було створено підручник «Мандрівка Україною» [4], що є своєрідним посібником з країнознавства, бо містить різноплановий інформативний матеріал (про найбільш відомі пам'ятки української культури, занесені до списку ЮНЕСКО). Незважаючи на те, що тираж книги вичерпався, вона і до сьогодні є популярною у закладах освіти за кордоном. У слід за новими викликами цього року МІОК запустив новий потужний проект – «Ключ до України: міста і люди» – серію лінгвокраїнознавчих посібників, мета яких розповісти про Україну у загальнонаціональному контексті, навчаючи її мови.

Оскільки, фактично такі видання лише поступово з'являються в українській лінгводидактиці, важливо досліджувати досвід їх створення та апробації, впровадження у навчальний процес, їхню навчальну цінність та в цілому аналізувати цей лінгвокраїнознавчий матеріал

для того, щоб встановити базові принципи його структурування та методологію створення.

Мета пропонованої статті – описати концепцію підручника «Ключ до України. Міста і люди» на основі першого модуля підручника «Київ», показати лінгвокраїнознавчий потенціал посібника, поділитися судженнями та спостереженнями про винятково важливу роль культурознавчого матеріалу, а також проаналізувати дидактичні розробки у підручнику.

Виклад основного матеріалу. Колектив наукових працівниць МІОКу НУ «Львівська політехніка» у складі Ірини Ключковської, Оксани Горди, Оксани Трумко, Наталії Мартинишин та Галина Темник розробив посібник «Ключ до України. Міста і люди» із країнознавчими текстами та завданнями для іноземних студентів – зокрема тих, котрі навчаються у ЗВО міста Львова, а також для учнів та студентів українознавчих осередків за кордоном. Автори поставили собі за мету в цікавій та доступній формі розповісти студентам, котрі вивчають українську мову як іноземну, про минуле і сучасне українських міст, відомих людей – історичні постаті та наших сучасників, дати можливість доторкнутися до художніх шедеврів, створених у цих місцях, познайомити їх із мальовничими куточками України, та паралельно розширити мовну та граматичну компетенцію, покращити навички читання, аудіювання та спілкування українською.

Кожен із 11 модулів підручника, зокрема і модуль «Київ», за структурою містить 5 розділів: загальна історико-культурна характеристика міста України; легенда, пов'язана з містом; постать, що має безпосередній зв'язок з містом; традиція або важлива культурно-мистецька подія, що творить образ міста; художній текст.

Увесь підручник створений відповідно до педагогічної теорії інтегративного підручника з іноземних мов [3, 11-14], за якою, виконуючи основне завдання – вивчення української мови, інтегрує у своїй змістовій частині знання про Україну з різних галузей, таких як історія, культура, література.

Розділ «Київ» відповідно до рубрик містить 5 текстів: «Як тебе не любити, Києве мій» (загальна історико-культурна характеристика), «Печерні музиканти» (легенда, пов'язана з містом), «Секрет першості Ярослава Мудрого» (постать, що має безпосередній зв'язок з містом), «Найдавніші графіті» (культурно-мистецька подія, що творить образ міста), «Воскове диво» (художній текст) [2, 6-45].

За змістом тексти, використані в аналізованому розділі підручника, подають загальне

враження про місто, його інфраструктуру, культурні та природні особливості, розкривають життя видатної особистості в історії Києва та й України в цілому, представляють художнє осмислення історії Києва, знайомлять з елементами народної творчості містять інформацію про визначальну історико-культурну подію. Різноманітна тематика текстів підвищує пізнавальний інтерес та навчальну ефективність, зацікавлює до читання.

Тексти, їхня тематика та обсяг відповідає «Загальноєвропейським рекомендаціям для рівня B2-C1» [1] та «Стандартизованим вимогам до знання української мови» [7, 62-112]. За даними апробації у навчальному процесі студентів-іноземців українських ЗВО та на літніх школах україністики МІОКУ «Крок до України», цей показник не викликає труднощів у сприйнятті на зазначеному рівні навчання. Додатково структурує обсяг та сприяє швидшому орієнтуванню під час пошукової роботи з текстом нумерація перших рядків кожного абзацу.

Краще сприймати, розуміти та засвоювати інформацію з текстів допомагають вдало підібрані зображення, які ілюструють згадані у тексті об'єкти архітектури та інфраструктури міста, природні явища, події, портрети видатних особистостей, а також спеціально створені художницею сюжетні ілюстрації, як-от в уривку художнього тексту «Воскове диво» [2, 41-42].

Оскільки тексти країнознавчого спрямування містять значну кількість власних назв, подекуди трапляються застарілі чи рідковживані слова, яких неможливо оминати у зв'язку із тематикою. Автори вирішують цю проблему шляхом укладання невеликих тлумачних словників до кожного тексту із зазначенням наголосування та саме тих значень, які необхідні для розуміння тексту. Робота із цим матеріалом відбувається ще перед читанням і виконанням вправ. Дуже часто словникову частину підсилюють передтекстові вправи, у яких студенти мають змогу додатково розглянути деякі одиниці зі словника. Наприклад, у першому тексті з розділу «Київ» у словник внесена лексема *узвіз*, але також є передтекстова вправа 4, у якій студенти мають віднайти значення слів, серед яких є слово *узвіз*, а також *вулиця*, *майдан*, *проспект*. Таким чином, окрім вивчення у словнику, лексема *узвіз* введена у ширший контекст інших назв частин міста. Чи скажімо, у словнику до тексту «Найдавніші графіті» є тлумачення лексеми *писемність*, а також є передтекстова вправа 1 із цим словом, де студенти, крім пояснення значень кількох груп слів, повинні їх порівняти [2, 30].

Країнознавчі тексти подані у комплексі із лінгводидактичними вправами – передтекстовими, які готують до читання, сприйняття та розуміння тексту, та післятекстовими, якими перевіряють розуміння та засвоєння тексту, тренують нову лексику і граматичні конструкції та удосконалюють комунікативні навички.

Загальна кількість вправ до кожного тексту варіює від 10 до 15 вправ, середній показник – 12 вправ. Їхній розподіл на передтекстові та післятекстові теж варіює з переважанням післятекстових вправ. До тексту автори пропонують, залежно від змісту та обсягу тексту, виконати від 2 до 6 вправ. Переважно, це вправи, спрямовані на вивчення чи актуалізацію лексики та комунікацію.

Щоб проаналізувати завдання для роботи з лексикою, відповімо на два питання, які стосуються цих вправ: яка саме лексика використана у цих вправах та яка типологія лексичних вправ.

У загальній характеристиці міста перед текстом автори пропонують працювати із власними та загальними назвами міських об'єктів, перед легендою – з ключовими словами із сюжету, перед текстом про постать – предметом опрацювання є назви дій керівника, перед читанням розповіді про подію, а саме презентацію видання про графіті – відповідно автори актуалізують слова, пов'язані з історією графіті, розвитком писемності, готуючи до читання художнього тексту про будівництво храму – пропонують вправи на з'ясування назв частин храму, аналіз дієслів, які письменник використав в описі презентації ідеї храму. У всіх текстах автори зробили акцент на назвах предметів, станів, у другому та п'ятому – ще й на назвах дій. Одну із передтекстових вправ можемо назвати підвидом лексичної, адже у процесі їхнього виконання студенти засвоюють, тренують лексеми, однак в її основі – словотвірні знання. Сюди належить вправа 1 перед текстом «Секрет першості Ярослава Мудрого».

Щодо типології лексичних передтекстових вправ, то тут пошук значень слів серед поданих, аналіз і контекстне визначення значень, групування за темою. Ці вправи готують студентів до кращого засвоєння тексту у процесі читання, оскільки містять ключові слова до тексту. Різноманітність вправ мотивує і поживляє навчальний процес.

Передтекстові комунікативні вправи спрямовані на те, щоб актуалізувати тематику і проблематику тексту. Це завдання реалізоване через обговорення проблемних питань, які пізніше будуть порушені у тексті, обговорення зображень, які стосуються тексту, їх опис, аналіз, порівняння, ідентифікацію та через моделювання рольових ситуацій, моделювання

сюжетів за пропонованим переліком слів. У будь-якому випадку ці вправи працюють на випередження сюжету, змісту тексту, налаштовують на певні ідеї, які допоможуть сприймати текст. Подамо декілька прикладів моделювання рольових ситуацій. Скажімо, якщо у тексті «Секрети першості Ярослава Мудрого» будуть представлені досягнення князя, його вирішення певних державних проблем, то перед текстом студенти матимуть змогу пофантазувати і уявити, як би вони вирішували схожі проблеми. Після того, як студенти роздумували про проблеми, шукали рішення, зрозуміли їх, вони значно краще зможуть засвоїти інформацію з тексту про вирішення цих проблем українським князем та ін. Окрім пізнавального значення, такі вправи мають важливу роль у тренуванні комунікативних навичок.

Післятекстові вправи, як правило, за кількістю переважають передтекстові, варіюючи від 6 до 8. Обов'язковими у цій частині є спрямовані на розуміння змісту вправи, які виконують своє завдання через тестування, вибір правильних тверджень, анотацій, через роботу із вікторинами, формулювання питань і відповідей до тексту, виправлення помилок у твердженнях, пояснення цифр-дат.

Блок післятекстових вправ доповнюють лексичні вправи, у яких автори пропонують студентам здійснювати пошукову роботу, вибираючи певну лексику у тексті за значенням чи для продовження речень, пояснювати значення слів, вставляти у контекст лексику, використану у тексті, групувати лексику за значенням.

Оскільки це підручник з лінгвокраїнознавства, тут відсутній послідовний виклад граматичних тем. Однак елементи граматики виникають у зв'язку із тренуванням комунікативних навичок. Наприклад, завдання на переформулювання висловлювань передбачає, окрім комунікативних навичок, пошук інших граматичних можливостей, щоб висловити ту саму думку. Граматичними також є вправи на конструювання мовленнєвих одиниць – від словосполучень до діалогів із частин, адже ці вправи тренують як комунікативні, так і граматичні знання (компетентності).

Як бачимо, тренування комунікативних навичок відбувається у процесі аналізу певних груп лексики із тексту, поєднане із перевіркою граматичної компетентності. Окрім таких вправ змішаного типу, в аналізованому розділі підручника є вправи, спрямовані лише на комунікацію, серед яких завдання на моделювання ситуацій, створення розповідей за жанром, продовження сюжетів, побудову причинно-

наслідкових висловлювань, пояснення висловлювань із тексту, робота із зображеннями. Комунікативні завдання переважно орієнтовані на роботу у групі та у парі. Серед цих завдань є також ігрові.

Таким чином, у комплексі передтекстових та післятекстових вправ автори використали комунікативні, лексичні, словотвірні, граматичні, змістові завдання. Деякі з них, а саме змістові та граматичні, є лише у частині післятекстових вправ, інші – як до тексту, так і після нього. Особливістю є те, що навіть в однакового типу вправах є спільні і відмінні риси залежно від позиції – до тексту чи після нього.

У лексичних вправах використані спільні прийоми пошуку значень слів, контекстуальне розрізнення значень слів, групування за певною темою, визначення синонімічних зв'язків. Однак лексику передтекстових вправ можемо назвати ключовою для розуміння змісту тексту, для порушеної проблематики, після тексту автори пропонують детальніше розглянути складніші чи проблемні випадки вживання слів, лексику, яка презентує власне країнознавчий аспект, внутрішньотекстові зв'язки між словами.

Спільним у передтекстових і післятекстових комунікативних вправах є моделювання ситуацій та сюжетів, які до тексту використані для прогнозування тематики тексту, актуалізації знань, думок, а після тексту для використання здобутого досвіду, здобутих знань. Післятекстові комунікативні вправи відрізняються від передтекстових в аналізованому підручнику тим, що предметом комунікації у цьому випадку є конкретні вислови з тексту, пояснення їхнього значення, обговорення, як їх можна трактувати, розуміти.

Робота із зображеннями до тексту допомагає пояснити лексику, сприяє комунікації, прогнозує зміст тексту, після тексту – спрямована на комунікацію та використання здобутих знань.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином у лінгвокраїнознавчому підручнику «Ключ до України: міста і люди» вивчення української мови і культури відбувається через читання різножанрових і різнопланових текстів та виконання комплексу передтекстових і післятекстових вправ. Спрямування, типологія та прийоми вправ забезпечують різноманітність навчального процесу, адже завдання у підручнику попри однакові методичні принципи навіть у межах одного типу не залишаються шаблонними, ідентичними. Із числа пропонованих лексичних, граматичних, змістових вправ вирізняються за кількістю та неординарністю комунікативні завдання. Різно-

манітність забезпечують прийоми вибору, вставлення, пошуку, конструювання, групування, доповнення, виправлення, переформулювання, пояснення та обговорення, використані у створенні завдань. Важливими лінгводидактичними компонентами у підручнику є ілюстрації як зорова опора та як матеріал для обговорення, передтекстові тлумачні словники, які допомагають подолати лексичні труднощі, а також технічні характеристики – нумерація рядків, чітке структурування матеріалу.

Аналіз структури підручника, на прикладі першого модуля «Київ», переконливо свідчить, що елементи культурної спадщини українського народу можна і треба використовувати, бо це викликає інтерес, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу. Ненав'язлива, захоплива подача культурознавчого матеріалу в поєднанні з цікавими інноваційними підходами до подачі комунікативних завдань формує також і позитивне ставлення до української мови літератури й культури, прихильність до України як до держави, викликає мотивацію,

здійснює загальне естетичне виховання, формує художній смак особистості.

Вивчення такого типу посібників є важливим для вдосконалення структури, наповнення текстовими та дидактичними матеріалами майбутніх видань. Продовженням цього дослідження може слугувати порівняння інших лінгвокраїнознавчих видань з УМІ в аспекті змістового та лінгводидактичного наповнення, а також країнознавчих видань, присвячених вивченню інших іноземних мов. Перспективним напрямом залишається вивчення ролі країнознавчого матеріалу у курсі УМІ, визначення важливих культурних компонентів, які є необхідними у процесі навчання української мови.

Також лінгвокраїнознавчі посібники доволі часто зорієнтовані на локальне представлення культури. У зв'язку з цим, актуальним буде створення видань, які презентують українську культуру та історію у ширшому загальнонаціональному контексті. З огляду на це, можна стверджувати, що тематика нашої статті є актуальною та має перспективи розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ: Левінт, 2003. 273 с.
2. Ключ до України: міста і люди: підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник. Львів: Колір ПРО, 2020, Ч.1. 200 с.
3. Ключковська І.М. Структурування змісту інтегративного підручника з іноземних мов для майбутніх фахівців інженерних спеціальностей: автореферат дис. на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Тернопіль, 2006. 20 с.
4. Мандрівка Україною : навчальний посібник з української мови як іноземної (рівень B2) / Ірина Ключковська, Олеся Палінська, Ольга Пташник, Оксана Туркевич, Богдан Сиванич, Галина Шміло. Львів: «Дон Боско», 2012. 152 с.
5. Мій Львів : навч. посібн. для вивчення української мови як іноземної (B2) / О. Антонів, О. Туркевич, П. Луньо та ін. Львів : Дон Боско, 2012. 79 с.
6. Місто Лева: навч. посібн. з української мови для чужоземних студентів / Г. Бойко, О. Качала, А. Мотрний, О. Палінська, І. Юзвяк та ін. Львів : Дон Боско, 2013. 100 с.
7. Стандартизовані вимоги: Рівні володіння українською мовою як іноземною A1–C1. Зразки сертифікаційних завдань: посібник / Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ: Фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
8. Україна-Польща: Dialog Kultur. Podręcznik do nauki języka Ukraińskiego. C1 / Олександра Антонів, Світлана Романюк, Олена Синчак. Warszawa, 2014. 195 с.
9. Alla Nedashkivska. Internet as a Pedagogical Tool in The Acquisition of Language and Cultural Competence: The Case of Ukrainian. *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. 2007. N. 2. P. 55–65.
10. Osuna M. M. Promoting Foreign Culture Acquisition via the Internet in a Sociocultural Context. *Journal of Educational Computing Research*. 2000. № 22/3. P. 323–345.
11. Osuna M. M., Meskill C. Using the World Wide Web to Integrate Spanish Language and Culture: A Pilot Study. *Language Learning and Technology*. 1998. № 1/2. P. 71–92.

REFERENCES

1. Antoniv O., Romanyuk S., Synchak O. (2014) Ukraina-Polshcha: Dialog Kultur. Podręcznik do nauki języka Ukraińskiego. C1. [Ukraine-Poland: Textbook for learning Ukrainian language. C1]. Warszawa, 2014. 195 p. [in Ukrainian, in Polish]
2. Zahalnoievropejski Rekomendacii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, ociniuvannia (2003) [European recommendation for language education: study, teaching, assessment]. Kyiv. 2003. 273 p. [in Ukrainian]
3. Kliuch do Ukrainy: mista i liudy (2020): pidruchnyk z ukrainskoi movy iak inozemnoi (rivni B2-C1) [The Key to Ukraine: Cities and People: textbook on Ukrainian as a foreign language (levels B2-C1)] / Iryna Kluchkovska, Oksana Horda, Oksana Trumko, Nataliia Martynshyn, Halyna Temnyk. Lviv. Part 1. 200 p. [in Ukrainian]

4. Kliuchkovska I. M. (2006) Strukturuvannya zmistu intehratyvnoho pidruchnyka z inozemnyh mov dlia maibutnih phahivciv inzhenernyh specialnosti: avtoreferat dys. na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata pedahohichnyh nauk [Structuring the content of an integrative textbook on foreign languages for future engineering professionals: abstract of the dissertation for the degree of candidate of pedagogical sciences]. Ternopil. 20 p. [in Ukrainian]
5. Mandrivka (2012) Mandrivka Ukrainoiu: navchalnyi posibnyk z ukrainskoi movy iak inozemnoi (riven B2) / Iryna Kliuchkovska, Olesia Palinska, Olha Ptashnyk, Oksana Turkevych, Bohdan Syvanych, Halyna Shmilo [Journey to Ukraine: textbook on Ukrainian as a foreign language (level B2)] Lviv. 152 p. [in Ukrainian]
6. Mii Lviv (2012): navchalnyi posibnyk dlia vyvchennia ukrainskoi movy iak inozemnoi (B2). O. Antoniv, O. Turkevych, P. Lunio ta in. [My Lviv: a textbook for learning Ukrainian as a foreign language]. Lviv. 79 p. [in Ukrainian]
7. Misto Leva (2013): navchalnyi posibnyk dlia chuzhozemnyh studentiv / H. Boiko, O. Kachala, A. Motorny, O. Palinska, I. Iuzviak [The City of Leo: a textbook on the Ukrainian language for foreign students]. Lviv. 100 p. [in Ukrainian]
8. Standartyzovani vymohy (2020): ravna volodinnia ukrainskoiu movoiu iak inozemnoi A1-C2. Zrazky sertyfikaciinyh zavdan: posibnyk / Danuta Mazuryk, Oleksandra Antoniv, Olena Synchak, Halyna Boiko [Standardized requirements: Levels of proficiency in Ukrainian as a foreign language A1-C2. Samples of certification tasks: a guide]. Kyiv. 186 p. [in Ukrainian]
9. Alla Nedashkivska (2007). Internet as a Pedagogical Tool in The Acquisition of Language and Cultural Competence: The Case of Ukrainian / Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language. P. 2. P. 55–65 [in English]
10. Osuna M. M. (2000) Promoting Foreign Culture Acquisition via the Internet in a Sociocultural Context // Journal of Educational Computing Research. № 22/3. – P. 323–345. [in English]
11. Osuna M. M., Meskill C. (1998) Using the World Wide Web to Integrate Spanish Language and Culture: A Pilot Study // Language Learning and Technology. № 1/2. P. 71–92. [in English]

CULTURAL TEXTBOOK LINGUODIDACTIC POTENTIAL OF THE UKRAINIAN AS THE FOREIGN LANGUAGE

Temnyk Halyna Dmytrivna

*Researcher at the Department of Ukrainian Studies,
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations
of the Lviv Polytechnic National University
Str. Stepan Bandera, 12, Lviv, Ukraine*

Soroka Olha Bohdanivna

*Candidate of Philological Sciences,
Researcher at the Department of Ukrainian Studies,
International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations
of the Lviv Polytechnic National University
Str. Stepan Bandera, 12, Lviv, Ukraine*

The article substantiates the linguistic and cultural materials actuality as one of the determining factors in the Ukrainian as a foreign language course, outlines the Ukrainian language didactics in this area current achievements which present the local Ukrainian culture and history. The question of the need for a linguistics textbook with Ukrainian culture presentation in a broad national context was raised. In this regard, the International Institute of Education, Culture and Diaspora Relations Lviv Polytechnic National University contribution in the Ukrainian as a foreign language creation of linguistic and cultural educational materials, which present the all national culture, was marked. The textbooks linguodidactic potential analysis in particular country studies relevance for the improvement and development of their creation methods is substantiated. The country study material presented in the textbook of Ukrainian as a foreign language (UMI) "The Key to Ukraine: Cities and People" is analyzed. The this material presentation conceptual scheme in the textbook and its structure are briefly described. In particular, the texts' content and volume, illustrative material, pre-text dictionary, a linguodidactic exercises set are analyzed. The exercises' typology in this textbook is determined, among which are exercises of lexical, grammatical, semantic and communicative orientation. The study established the exercises in the country studies textbook use with role situations and plot modeling, exercises with meanings identification, establishing correspondence between the text and other statements content, exercises with lexical units grouping, construction different volume speech units - from phrases to dialogues and texts, its reformulation, as well as exercises with statements or individual words explanations. The semantic content of the linguodidactic exercises complex is analyzed, the methods used in them and their didactic value are generalized. In the process of linguodidactic analysis of exercises the pre-text and post-text peculiarities are established, their comparison by typology, lexical content and didactic methods is made, the connections between exercises, their sequence and methodical expediency are determined.

Key words: *Ukrainian as a foreign language, Ukrainian as a foreign language textbook, linguistic and cultural competence, cultural text with exercises, pretext and posttext exercises.*